

УДК 657.1

DOI: 10.31891/2307-5740-2020-278-1-26

ЦАРУК В. Ю.

Відокремлений структурний підрозділ Рівненський коледж
Національного університету біоресурсів і природокористування України

ДОДАТКОВЕ РОЗКРИТТЯ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ КОРПОРАТИВНОЇ ПРОЗОРОСТІ

Сучасні дослідження як у сфері корпоративного управління, так і у сфері бухгалтерського обліку фокусують проблематику доцільності додаткового розкриття облікової інформації як засобу підвищення корпоративної прозорості та удосконалення інформаційного забезпечення системи корпоративного управління. Її призначенням є більш повне, своєчасне та поглиблене розкриття особливостей діяльності корпоративних структур з паралельним впливом на економічні рішення, що приймаються внутрішніми та зовнішніми стейкхолдерами. Мета. Метою статті є аргументація доцільності застосування додаткового розкриття облікової інформації як засобу підвищення корпоративної прозорості та необхідності розширення рамок традиційної корпоративної звітності шляхом використання системи не фінансових показників. Методи. Використано діалектичний метод пізнання та системний підхід до генерування проблематики дослідження, монографічний метод для моніторингу позицій науковців у сфері корпоративного управління та бухгалтерського обліку, абстрактно-логічний метод для теоретичних узагальнень і формулювання висновків. Результати. Обґрунтовано доцільність додаткового розкриття облікової інформації в корпоративних структурах. Встановлено роль додаткового розкриття облікової інформації в забезпеченні корпоративної прозорості. Визначено основні проблеми, пов'язані з додатковим розкриттям облікової інформації про діяльність корпоративних структур. Виділено об'єкти додаткового розкриття облікової інформації в кодексах і системах принципів корпоративного управління. Проаналізовано тенденцію розкриття корпоративними структурами не фінансової інформації про свою діяльність. Встановлено необхідність розширення рамок традиційної корпоративної звітності шляхом використання системи не фінансових показників про найбільш важливі з позиції зацікавлених стейкхолдерів складові діяльності корпоративної структури (екологічна, соціальна, інноваційна). Перспективи. У подальших наукових дослідженнях доцільно зосередитись на визначенні об'єктів і напрямів додаткового розкриття облікової інформації, які усуватимуть інформаційну асиметрію та сприятимуть посиленню інформаційної прозорості діяльності корпоративних структур з точки зору її стейкхолдерів.

Ключові слова: корпоративне управління, прозорість, додаткове розкриття, корпоративна прозорість.

TSARUK V.

Separated structural subdivision «Rivne College of National University of Life and Environmental sciences of Ukraine»

ADDITIONAL DISCLOSURE OF ACCOUNTING INFORMATION AS AN ENHANCEMENT TOOL OF CORPORATE TRANSPARENCY

Modern research in the field of corporate governance and in the field of accounting focuses on the expediency of additional disclosure of accounting information as a means of increasing corporate transparency and improving the information support of the corporate governance system. Its purpose is a more complete, timely and in-depth disclosure of the peculiarities of the activities of corporate structures with a parallel impact on economic decisions made by internal and external stakeholders. Goal. The purpose of the article is to argue for the expediency of using additional disclosure of accounting information as a means of enhancing corporate transparency and the need to broaden the scope of traditional corporate reporting by using a non-financial metrics system. Methods. The dialectical method of cognition and systematic approach to generating research problems, the monographic method for monitoring the positions of scientists in the field of corporate governance and accounting, the abstract-logical method for theoretical generalizations and formulation of conclusions were used. Results. The expediency of additional disclosure of accounting information in corporate structures is substantiated. The role of additional disclosure of accounting information in ensuring corporate transparency has been established. The main issues related to additional disclosure of accounting information about the activity of corporate structures are identified. The objects of additional disclosure of accounting information in the codes and systems of principles of corporate governance are highlighted. The tendency of disclosure of non-financial information about its activity by corporate structures is analyzed. The necessity of expanding the scope of traditional corporate reporting by using a system of non-financial indicators of the most important stakeholder stakeholders in the structure of corporate structure (environmental, social, innovative). Prospects. In future research, it is advisable to focus on identifying the objects and areas of additional disclosure that will eliminate information asymmetry and enhance the transparency of corporate structures from the point of view of its stakeholders.

Keywords: corporate governance, transparency, additional disclosure, corporate transparency.

Вступ. Сучасні дослідження як у сфері корпоративного управління, так і у сфері бухгалтерського обліку фокусують проблематику доцільності додаткового розкриття облікової інформації як засобу підвищення корпоративної прозорості та удосконалення інформаційного забезпечення системи корпоративного управління. Її призначенням є більш повне, своєчасне та поглиблене розкриття особливостей діяльності корпоративних структур з паралельним впливом на економічні рішення, що приймаються внутрішніми та зовнішніми стейкхолдерами.

Актуальність дослідження та постановка проблеми. Одним із напрямів удосконалення інформаційного забезпечення системи корпоративного управління, про який наголошують як дослідники в сфері корпоративного управління, так і в сфері бухгалтерського обліку, є здійснення додаткового розкриття облікової інформації, яка б більш повно, точно, своєчасно та більш глибоко розкривала б особливості

діяльності корпоративних структур, і яка може впливати на економічні рішення, що приймаються внутрішніми та зовнішніми стейкхолдерами. Забезпечення додаткового розкриття сприяє підвищенню рівня облікової прозорості в корпоративних структурах, яке може стосуватись двох основних аспектів її функціонування: 1) всієї діяльності корпоративної структури; 2) безпосередньо системи корпоративного управління (методів, моделей, політик, рішень тощо).

В умовах сьогодення окрім традиційних контрольних механізмів, які посилюють моніторинг за діяльністю облікової служби та менеджерів і спрямовані на посилення якості звітності корпоративних структур, для підвищення ефективності функціонування системи корпоративного управління також використовується і додаткове розкриття облікової інформації. Вище наведене зумовлює необхідність проведення досліджень в даному напрямі та визначення об'єктів та напрямів додаткового розкриття облікової інформації, які усуватимуть інформаційну асиметрію та сприятимуть посиленню рівня інформаційної прозорості діяльності корпоративних структур з точки зору її стейкхолдерів.

Аналіз останніх наукових досліджень і публікацій. Питанням додаткового розкриття облікової інформації корпоративними структурами присвячені праці І.М. Богатої, Дж. Вельдмана, Ф. Грегора, Х.Дж. Грегори, О.М. Євстаф'євої, В.М. Ігумнова, М.В. Корягіна, Р.В. Кузіної, С.Ф. Легенчука, П. Морроу, Л.М. Пилипенка, О.В. Рожнової та ін.

Формулювання цілей статті. Основним завданням статті є обґрунтування актуальності додаткового розкриття облікової інформації корпоративними структурами, визначення його об'єктів та напрямів.

Викладення основного матеріалу дослідження. Для забезпечення такого рівня додаткового розкриття облікової інформації, який би відповідав зростаючим потребам стейкхолдерів корпоративної структури, необхідним є удосконалення чинної концепції додаткового розкриття облікової інформації. На сьогодні вона не є чітко нормативно визначеною, однак чинні вимоги, що закріплюють додаткове розкриття, обмежуються примітками до річної фінансової звітності (окрім вимоги щодо обов'язкового розкриття інформації підприємствами (п. 7, 10, 11) та акціонерними товариствами (п. 8), наведеної в розділі IV НП(С)БО 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності” [3]) та Звітом про управління (ст. 1) [1]. Однак, існуюча практика свідчить, що застосування двох даних видів звітності не відповідає потребам та запитам стейкхолдерів корпоративної структури та потребує удосконалення. Це підтверджується тим, що в умовах сьогодення корпоративні структури окрім двох вищенаведених інструментів використовують й інші засоби донесення інформації до внутрішніх та зовнішніх суб'єктів прийняття управлінських рішень (різні види інтегрованих звітів, звітів про соціальну відповідальність, спеціалізовані інформаційні портали та веб-ресурси тощо), що побудовані на використанні як фінансових, так і не фінансових показників.

Актуальність здійснення додаткового розкриття інформації корпоративними структурами можна розглядати з двох позицій: 1) з позиції розкриття всієї можливої інформації різних видів, яка може покращити прозорість діяльності корпоративних структур; 2) з позиції розкриття інформації, яка може бути сформована та оприлюднена за допомогою облікової системи корпоративної структури. Виходячи з предмету нашого дослідження, основну увагу ми будемо приділяти другому підходу, тобто обґрунтуванню ролі додаткового розкриття облікової інформації, що має сприяти зростанню корпоративної прозорості та в цілому покращувати ефективність функціонування системи корпоративного управління.

На сьогодні додаткове розкриття інформації про діяльність корпоративних структур вважається одним з найбільш дієвих інструментів, що забезпечує побудову системи гарного корпоративного управління. Так, за результатами проведеного у 2011 р. Конференцією ООН з торгівлі та розвитку дослідження зазначається, що процес самоперевірки та звітності можна розглядати як щось більше важливе для заохочення кращих корпоративних практик, ніж заохочення конкретних практик управління, таких як, наприклад, вимагання певної кількості незалежних директорів у складі ради [8, с. X]. Це обґрунтовується тим, що додаткове розкриття інформації про діяльність корпоративних структур одразу дозволяє полегшити процес прийняття рішень зовнішніми стейкхолдерами, зробити його більш жорстким, та зменшити затрати на залучення фінансового капіталу, що в цілому підвищує ефективність функціонування ринків капіталу через кращу візуалізацію особливостей діяльності корпоративної структури, її ризиків та перспектив генерування вартості в майбутньому. Оскільки інформація про діяльність корпоративних структур використовується внутрішніми користувачами (менеджмент, працівники, вище керівництво), місцевими громадами, органами влади та ін., тому можна констатувати, що розкриття додаткової облікової інформації є важливим для покращення розуміння особливостей діяльності та політики корпоративних структур громадськістю і їх взаємодії із суспільством. Це дозволяє потенційним інвесторам відрізнити одні корпоративні структури від інших, які не практикують належного корпоративного управління та не забезпечують адекватної взаємодії зі стейкхолдерами в частині соціальних, екологічних та етичних аспектів своєї діяльності.

Подібна позиція також наводиться в найбільш поширених і впливових системах принципів та кодексів корпоративного управління. Так, згідно з “Принципи корпоративного управління”, прийнятими організацією економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) (2015 р.), інфраструктура корпоративного управління повинна забезпечити своєчасне та точне розкриття інформації по всіх істотних питаннях, що

стосуються корпорації, включаючи фінансовий стан, результати діяльності, власність та управління компанією [4, с. 45]. Такий підхід також реалізовано в американському “Кодекс корпоративного управління для публічних лістингових компаній”, згідно з яким компанія повинна підтримувати комплексний та економічно ефективний канал зв'язку для поширення відповідної інформації [7], а також в інших подібних кодексах та системах (“Положення про глобальні принципи корпоративного управління” [6, с. 24], “Принципи корпоративного управління” [11, с. 3]).

З іншого боку, обмежене або недостатнє розкриття інформації про діяльність корпоративних структур може створювати передумови для здійснення опортуністичної поведінки їх менеджерами, порушувати цілісність інформаційного забезпечення ринку, що в цілому призводитиме до зростання витрат на залучення додаткового капіталу корпоративною структурою та може перешкоджати ефективному функціонуванню ринку через неефективний розподіл економічних ресурсів.

Експерти ISAR [8, с. 4–6], що функціонує під егідою UNCTAD, визначили базові орієнтири розкриття інформації, необхідної для забезпечення гарного корпоративного управління, та провели аналіз їх дотримання в 25 країнах, що розвиваються, дослідивши 188 підприємств, які розкривають таку інформацію. Аналізуючи одержані результати, можна визначити, що в частині фінансової прозорості, яка на пряму стосується функціонування корпоративної системи бухгалтерського обліку, всіма компаніями розкривається інформація про фінансові та операційні результати діяльності, однак найменша увага приділяється тим аспектам діяльності корпоративних структур, що пов'язані з реалізацією корпоративної облікової політики (правила та процедури управління екстраординарними операціями (59 %); критичні облікові оцінки (91 %); вплив альтернативних облікових рішень (78 %)), стосовно якої відсутні чіткі рекомендації здійснення, і яка має бути реалізована на основі застосування якісних характеристик облікової інформації. Таким чином, проведене експертами ISAR дослідження підтверджує тезу про наявність опортуністичних намірів у менеджменту корпоративних структур, які не завжди розкривають інформацію про ті аспекти реалізації облікових процедур, які були реалізовані на основі бухгалтерських професійних суджень і могли бути спрямовані на досягнення особистих інтересів, а не інтересів стейкхолдерів корпоративної структури.

Екстраполюючи існуючу практику оприлюднення облікової інформації на процес формування та розкриття додаткової не фінансової інформації щодо діяльності корпоративних структур, більш наочними стають проблеми, з якими зіштовхнуться стейкхолдери під час її використання. Основними проблемами, які пов'язані з додатковим розкриттям облікової інформації про діяльність корпоративних структур, вважаємо наступні:

- 1) збільшення кількості об'єктів / аналітичних розрізів, про які / в контексті яких має надаватись інформація;
- 2) підвищення процедурної чіткості розкриття додаткової облікової інформації;
- 3) забезпечення безперешкодного донесення додаткової облікової інформації до всіх зацікавлених стейкхолдерів корпоративної структури.

Для вирішення вище наведених проблем мають бути розроблені стандарти розкриття облікової інформації, які забезпечують одночасне розкриття фінансової та не фінансової інформації (екологічного, соціального та етичного спрямування) високої якості. А в формуванні таких стандартів важливу роль відіграють організації або інституції, які займаються їх розробкою та впровадженням. Такі суб'єкти в процесі формування нових стандартів та методологій формування та оприлюднення облікової інформації повинні враховувати інтереси всіх стейкхолдерів корпоративних структур та громадськості в цілому.

Виходячи з положень агентської теорії, іншим фактором, який впливає на вирішення проблем додаткового розкриття облікової інформації, є внутрішньокорпоративні умови, які забезпечують мінімізацію інформаційної асиметрії та можливості здійснення менеджерами опортуністичної поведінки в контексті додаткового розкриття, до яких відносяться наступні: оптимальний розмір структури ради директорів; рівень незалежності членів ради директорів; регулярність проведення зборів ради директорів. Забезпечення виконання вищенаведених умов підвищить рівень ефективності моніторингу за діяльністю менеджерів та спрямуватиме останніх на дотримання інтересів принципалів в питаннях додаткового розкриття облікової інформації.

В той же час, незважаючи на існуючі проблеми, пов'язані з додатковим розкриттям інформації про діяльність корпоративних структур як окремими дослідниками, так і представниками різноманітних організацій наголошується його вагома роль в забезпеченні ефективності корпоративного управління, зокрема, значний акцент робиться на ролі не фінансової інформації. Введення не фінансової інформації до складу системи звітності пов'язано, передусім, з неможливістю достовірно оцінити окремі нові об'єкти облікового відображення (соціальний, екологічний та інтелектуальний капітали, стратегічні ініціативи, ризики тощо), інформація про які повинна бути надана стейкхолдерам корпоративної структури. Додаткове розкриття подібної інформації не фінансового характеру є однією з основних тенденцій розвитку корпоративної звітності в останнє десятиліття.

Існування подібної тенденції підтверджується як представниками розробників кодексів та систем принципів корпоративного управління (табл. 1), національними та міжнародними регуляторами бухгалтерського обліку, а також значною кількістю вітчизняних та зарубіжних вчених.

Таблиця 1

Об'єкти додаткового розкриття облікової інформації в кодексах та системах принципів корпоративного управління

Кодекси та системи принципів корпоративного управління	Об'єкти додаткового розкриття облікової інформації
“Принципи корпоративного управління” (ОЕСР) (2015 р.)	Інформація про політику та діяльність, вирішуючи питання ділової етики, охорони навколишнього середовища, а також соціальних питань, прав людини та інших обов'язків у сфері державної політики [4, с. 47]
“Звіт про корпоративне управління для Південної Африки (King IV)” (2016 р.)	Інформація щодо матеріального, фінансового і нематеріального капіталу, інформація про зовнішнє середовище, соціальні аспекти діяльності та корпоративне управління [13, с. 5]
“Положення про глобальні принципи корпоративного управління” (2017 р.)	Фінансова звітність, стратегічна та операційна діяльність, корпоративне управління та матеріальні екологічні та соціальні фактори [6, с. 24]

Таким чином, в кодексах та системах принципів корпоративного управління, які були опубліковані протягом останніх п'яти років, їх розробниками обґрунтовується, що з метою підвищення ефективності прийняття рішень стейкхолдерами корпоративних структур (інвестори, інституційні інвестори, позичальники, ринкові аналітики, уряд, представники засобів масової інформації, громадськість тощо), слід розкривати додаткову інформацію, яка може представляти важливість для них та допомагати досягти корпоративній структурі поставлених тактичних та стратегічних цілей. Тобто, окрім традиційних фінансових показників та інформації щодо особливостей корпоративного управління, як це на сьогодні вимагається в більшості країн для тих корпоративних структур, які є емітентами цінних паперів, як і в Україні*, необхідно також здійснювати розкриття додаткової інформації (стратегічної, екологічної, соціальної, інноваційної тощо).

Внаслідок існування такої тенденції облікова система корпоративної структури для того, щоб задовольняти зростаючі потреби стейкхолдерів в інформації, має бути удосконалена в частині додаткового розкриття інформації. Окрім удосконалення системи формування та оприлюднення фінансової звітності корпоративних структур, зокрема, в частині дотримання правил та облікових альтернатив, на думку експертів ISAR (International Standards of Accounting and Reporting) основний акцент має перекладатися на розкриття не фінансової інформації та на нарративну звітність (інформація про корпоративне управління, звітність про корпоративну соціальну відповідальність), щодо якої однією з основних задач є забезпечення порівнянності не фінансової інформації [12, с. 20]. Таке розширення об'єктів облікового спостереження соціальними та екологічними аспектами, що передбачає вихід за чинні рамки фінансової звітності, створює значну кількість проблем для працівників облікової служби корпоративних структур, однак дозволяє розкрити вплив їх діяльності як на внутрішнє, так і на зовнішнє середовище, підвищуючи рівень облікової корпоративної прозорості.

Про існування подібної тенденції також наголошують представники наукових кіл в сфері бухгалтерського обліку (І. М. Богатая та О. М. Євстаф'єва, В. М. Ігумнов, М. В. Корягін, Р. В. Кузіна, С. Ф. Легенчук, Л. М. Пилипенко, О. В. Рожнова та ін.), які констатують необхідність розширення корпоративної звітності з метою забезпечення її відповідності зростаючим потребам зовнішніх стейкхолдерів, які в умовах наростаючих кліматичних змін та загострення соціально-економічних проблем (екологічна та продовольча безпека, міграція, бідність тощо) потребують більш детальної інформації про діяльність корпоративних структур, що має розкривати не лише фінансові аспекти їх функціонування, а й дотримання ними принципів сталого розвитку, визначення їх місця та ролі в окремому регіоні та в суспільстві в цілому.

Зростаючу роль інформації не фінансового характеру в сукупній інформації, що розкривається корпоративними структурами, підкреслюють також дослідники, які займаються вивченням проблематики удосконалення корпоративного управління. Так, на думку Х. Дж. Грегорі однією з основних тенденцій і подій, які, ймовірно, вплинуть на проблеми корпоративного управління та сфери, на яких зосереджується діяльність правління у 2019 році і далі, є перенесення уваги з приватного управління до екологічних, соціальних та управлінських (ESG) питань [10].

При цьому вони також наголошують на недостатній адекватності чинної моделі облікового регулювання, яка базується на використанні системи облікових стандартів, використання яких забезпечує формування фінансової звітності. Незважаючи на надважливу роль бухгалтерського обліку в формуванні загальної системи корпоративної звітності, Дж. Вельдман, Ф. Грегор та П. Морроу підкреслюють, що чинні облікові системи, побудовані на GAAP US або МСФЗ, які забезпечують формування фінансової звітності, в якій розкривається інформація зовнішнім інвесторам та кредиторам, щоб підтримати їх рішення, не забезпечує створення бази для корпоративного звітування, яка б відповідала сучасним вимогам [14, с. 62].

* У річному звіті керівництва, який оприлюднюється всіма емітентами цінних паперів згідно зі ст. 40 Закону України “Про цінні папери та фондовий ринок” від 23.02.2006 № 3480-IV наявний розділ 4 звіт про корпоративне управління, в якому розкривається значний обсяг інформації про діяльність системи корпоративного управління підприємств (внутрішня практика регулювання корпоративного управління, збори акціонерів, наглядову раду, систему внутрішнього контролю, мажоритарні власники, зміна керівництва корпоративної структури тощо).

На думку авторів, чинні системи міжнародних облікових стандартів не враховують інтереси всіх стейкхолдерів корпоративних структур, орієнтовані на відповідні аудиторії та забезпечують розкриття ретроспективної інформації, яка не зовсім підходить під сучасні моделі прийняття корпоративних рішень. З позиції стейкхолдерського підходу важливу роль для створення довгострокової вартості корпоративної структури має управління соціальними та екологічними ризиками, одержання вигід з даних видів діяльності (одержання соціально відповідальних або екологічних інвестицій), для ефективного здійснення яких має бути сформоване відповідне інформаційне забезпечення.

Результатом виникнення тенденції щодо необхідності розширення рамок традиційної корпоративної звітності не фінансовими показниками є впровадження в облікову практику корпоративних структур в окремих країнах вимог щодо необхідності розкриття подібної інформації не фінансового характеру у вигляді інтегрованих звітів або окремих доповнюючих не фінансових звітів.

Першою країною в світі, хто зобов'язав всіх учасників місцевої фондової біржі подавати комплексні інтегровані звіти, які включають фінансову та не фінансову компоненту, стала Південна Африка. Зокрема, розробники “Звіту про корпоративне управління для Південної Африки (King IV)” [13, с. 23–24] в його основу покладають концепцію сталого розвитку та інтегрованого мислення, яка передбачає, що при розкритті корпоративної звітності слід брати до уваги зв'язок та вплив різних факторів, що впливають на здатність корпоративних структур створювати вартість протягом всього часу. При цьому застосування концепції інтегрованого мислення передбачає розгляд корпоративної структури у нерозривному зв'язку з суспільством, врахуванні її діяльності з позиції різних видів стейкхолдерів, орієнтацію на сталий розвиток та формування інтегрованої звітності.

У 2014 році Європейським Парламентом було видано Директиву 2014/95/EU, яка вносила зміни до Директиви 2013/34/EU та встановлювала основні вимоги до суб'єктів, які повинні це здійснювати, та до порядку оприлюднення ними не фінансової інформації. Зокрема, в статті 1 Директиви 2013/34/EU зазначається, що великі підприємства, які відносяться до суб'єктів суспільного інтересу та мають середню кількість працівників більше 500, протягом фінансового року повинні складати Звіт про управління, в який включається не фінансова інформація, що є необхідною для розуміння діяльності і відображає ефективність і стан їх діяльності та стосується як мінімум екологічних, соціальних і службових питань, дотримання прав людини, боротьби з корупцією і хабарництвом [9]. Випуск даного нормативного акту став сигналом для законодавців в сфері бухгалтерського обліку для всіх країн-членів Європейського Союзу, а також для асоційованих членів, зокрема, для України, які також мають зобов'язання щодо приведення свого законодавства у відповідність до європейських вимог. Тому вже 05.10.2017 року в Законі України “Про внесення змін до Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” щодо удосконалення деяких положень” було введено поняття звіту про управління – як документу, що містить фінансову та не фінансову інформацію, яка характеризує стан і перспективи розвитку підприємства та розкриває основні ризики і невизначеності його діяльності [5], що стало прикладом поступової гармонізації національної системи обліку з Директивами 2013/34/ЄС та 2014/95 / ЄС. А в грудні 2018 року Наказом Міністерства фінансів України 07.12.2018 № 982 було затверджено Методичні рекомендації зі складання звіту про управління [2], які можуть застосовуватися підприємствами, організаціями та іншими юридичними особами усіх форм власності (крім банків, бюджетних установ, мікропідприємств та малих підприємств), та які дублюють основні напрями розкриття не фінансової інформації, що визначені в змінній Директиві 2013/34/EU.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Одним із найбільш дієвих засобів забезпечення корпоративної прозорості в умовах сучасного етапу розвитку світової економіки є здійснення додаткового розкриття облікової інформації за допомогою існуючих та спеціально розроблених звітів. Особливу роль в даному процесі відіграє розкриття не фінансової інформації про діяльність корпоративних структур, що обґрунтовується неможливістю чинної системи обліку достовірно оцінити окремі нові об'єкти облікового відображення (соціальний, екологічний та інтелектуальний капітали, стратегічні ініціативи, ризики тощо), інформація про які повинна бути надана зацікавленим стейкхолдерам.

Проведений аналіз нормативних актів, що стосуються додаткового розкриття облікової інформації та оприлюднення спеціалізованих звітів, дозволив встановити, що в багатьох розвинених країнах та в Україні впроваджені вимоги щодо необхідності розкриття разом з річною фінансовою звітністю і не фінансової інформації у вигляді спеціалізованих або доповнюючих звітів, що дозволяє відобразити вплив корпоративних структур на навколишнє середовище, встановити їх роль відносно екологічних питань (відновлювальні джерела енергії, викиди парникових та вуглекислого газів, переробка відходів тощо) та соціальної відповідальності перед її працівниками (захист здоров'я працівників, покращання умов праці, боротьба з корупцією тощо), суспільством (гендерна рівність, використання ресурсів, соціальний захист тощо) та стейкхолдерами (якість корпоративного управління).

Перспективою подальших досліджень є удосконалення чинних інструментів розкриття додаткової облікової інформації на основі врахування особливостей функціонування корпоративних структур та сучасних тенденцій оприлюднення облікової інформації про важливі аспекти їх діяльності (екологічна, соціальна, інноваційна тощо), виходячи зі зростаючих потреб та інтересів стейкхолдерів.

Література

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : закон України № 996-XIV від 16.11.2018 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
2. Методичні рекомендації зі складання звіту про управління : затверджено Наказом Міністерства фінансів України 07.12.2018 № 982 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0982201-18/ed20181207#n10>
3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>
4. Принципы корпоративного управления G20/ОЭСР. – Paris : OECD Publishing, 2016. – 72 с.
5. Про внесення змін до Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” щодо удосконалення деяких положень [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2164-19#n14>
6. CGN Global Governance Principles. International Corporate Governance Network. 5th ed. 2017. 36 p.
7. Code of corporate governance for publicly listed companies. SEC, 2016. 42 p.
8. Corporate Governance Disclosure in Emerging Markets. Statistical analysis of legal requirements and company practices. New York and Geneva: UNCTAD, 2011. 46 p.
9. Directive 2014/95/EU of the European Parliament and of the Council of 22 October 2014, amending Directive 2013/34/EU as regards disclosure of non-financial and diversity information by certain large undertakings and groups. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32014L0095>
10. Gregory H.J. Looking ahead: key trends in corporate governance. URL: <https://corp.gov.law.harvard.edu/2019/01/10/looking-ahead-key-trends-in-corporate-governance/>
11. Principles of Corporate Governance. URL: <https://corp.gov.law.harvard.edu/2016/09/08/principles-of-corporate-governance/>
12. Promoting Transparency in Corporate Reporting: A Quarter Century of ISAR. New York and Geneva: UNCTAD, 2009. 141 p.
13. Report on corporate governance for South Africa 2016. Institute of directors in South Africa, 2016. 120 p.
14. Veldman J., Gregor F., Morrow P. Corporate Governance for a Changing World. Report of a Global Roundtable Series. Brussels and London: Frank Bold and Cass Business School, 2016. 100 p.

References

1. Pro bukhhalterskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini : zakon Ukrainy № 996-XIV vid 16.11.2018 r. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
2. Metodichni rekomendatsii zi skladannia zvituu pro upravlinnia : zatverdzheno Nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy 07.12.2018 № 982 [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0982201-18/ed20181207#n10>
3. Natsionalne polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku 1 “Zahalni vymohy do finansovoi zvitnosti” [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>
4. Principy korporativnogo upravleniia G20/OESR. – Paris : OECD Publishing, 2016. – 72 s.
5. Pro vnesennia zmin do Zakonu Ukrainy “Pro bukhhalterskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini” shchodo udoskonalennia deiakykh polozhen [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2164-19#n14>
6. CGN Global Governance Principles. International Corporate Governance Network. 5th ed. 2017. 36 p.
7. Code of corporate governance for publicly listed companies. SEC, 2016. 42 p.
8. Corporate Governance Disclosure in Emerging Markets. Statistical analysis of legal requirements and company practices. New York and Geneva: UNCTAD, 2011. 46 p.
9. Directive 2014/95/EU of the European Parliament and of the Council of 22 October 2014, amending Directive 2013/34/EU as regards disclosure of non-financial and diversity information by certain large undertakings and groups. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32014L0095>
10. Gregory H.J. Looking ahead: key trends in corporate governance. URL: <https://corp.gov.law.harvard.edu/2019/01/10/looking-ahead-key-trends-in-corporate-governance/>
11. Principles of Corporate Governance. URL: <https://corp.gov.law.harvard.edu/2016/09/08/principles-of-corporate-governance/>
12. Promoting Transparency in Corporate Reporting: A Quarter Century of ISAR. New York and Geneva: UNCTAD, 2009. 141 p.
13. Report on corporate governance for South Africa 2016. Institute of directors in South Africa, 2016. 120 p.
14. Veldman J., Gregor F., Morrow P. Corporate Governance for a Changing World. Report of a Global Roundtable Series. Brussels and London: Frank Bold and Cass Business School, 2016. 100 p.

Рецензія /Peer review: 27.02.2020

Надрукована /Printed : 11.03.2020
Прорецензовано редакційною колегією